

LEES DIT!

Model No. 45 (Hsd.)

Bij briefwisseling met verpleegden en gevangenen moeten de naam en voornaam bovenaan IN den brief vermeld staan; op het adres mag de naam NIET voorkomen.

Het adres is: AAN No. 80-700

GEVANGENIS
RIJKS WERKINRICHTING

Ongefrankeerde brieven aan verpleegden en gevangenen worden NIET aangenomen. - POSTZEGELS en COUPONS mogen NIET worden toegezonden. - De toezending van geld geschiedt per POSTWISSEL.

De veroordeelden mogen vóór ontslag slechts in bepaalde gevallen en als regel NIET voor aankoop van kantine-artikelen over de toegezonden gelden beschikken.

Zondag 20-8-'39.

Waarde Vriend en Huiscamaten,
 Als antwoord op je brief en het mooie muziekstukje het-
 geen ik de vorige week ontving, schrijf ik je maar zoo spoedig
 mogelijk een terug. Dat is het mooiste nitwaar, want dan
 weet je immers meteen dat ik het stukje goed en wel ont-
 vangen heb. "Goed en wel", zeg ik; wat dat echter niet op
 als nou het "mij goed-en-wel gaan, want zie, zoo is het niet.
 Ik ga hardop ach terug vanwege het redelijk lijden en de
 "kennissen weten" mij op. Voor mijzelf is het dan ook al
 uitgemakkt dat ik het niet lang meer vol hou en zelf weet
 ik dat het beste nitwaar. En nu nou ik je wel meer hier-
 over kunnen schrijven maar dat is mijn plan niet; dit wei-
 nige evenwel moet jij, als een mijner beste vrienden, toch
 eren weten naar ik meende met het oog op mogelijke ver-
 rassingen.... Praat echter verder nergens over; en als M.
 Wijksta, Eilander of wie ook, je mochten vragen hoe of
 het met mij gaat, stel hun dan maar een beetje gerust en
 zeg maar dat alles nog bij het oude is. Ze houden mij
 anders van alle kanten willen bereiken, en ik wensch geen
 bezoek; jij houdt er, dankt mij, in mijn omstandigheden ook
 wel niet over denken.

En nu gaan we nog even over onze geliefde kunst praten
 met of wat er "geen wolkje van de lucht" bij wijze van spreken.

BEZOEK. Hoogstens éénmaal in de veertien dagen nl. 's Zondags
en 's Woendags, tusschen 10 en 12 en 2 en 4 uur.

Men wende zich daartoe vooraf schriftelijk tot den
Directeur, onder vermelding van naam en voornaam van den bezoeker,
zoomede van diens verwantschap met den te bezoeken persoon
en sluite postzegel voor antwoord in.

Allereerst dan vriendelijk bedankt hoor! voor het behande-
oude stukje van de gramofoonplaat dat ik gaurne in mijn be-
rit wou hebben en ons nog doet terugdenken van die goede
dagen van weleer. Misschien zal ik het wel nooit spelen;
want op je vraag, hoe of het met mijn muziekmaken gaat,
kan ik antwoorden dat ik dat allang meer overgeven heb.
In dese sombere omstandigheden ben ik niet in staat om
muziek te maken; het maak te mij nog veel onrustiger
en melancholischer omdat Muziek en Lang en Vrijheid
in één adem moeten genoemd worden. Het een is niet
zonder het andere; ik spreek uit bittere ondervinding.
Daarbij die beperkte tijdduur — slechts 3 uur per week
— en dan nog 's avonds laat na de werktijd — ik hoor
er weinig mee uitrichten; en om eens een stuk van be-
scheiden in te studeren, er viel niet van te denken in
zo'n korte tijd. Nu ben ik nog een beetje met de theorie
aan de gang; ik moet toch iets doen nietwaar zoo laant
"ik er nog ben" zou datji Wessol wel zeggen. Eenigen
tijd geleden heb ik een stuk of wat muzieknummers aange-
schafte en met: Dichter und Bauer, die ouverture van Lully;
Geschichten aus dem Wienerwald, de mooiste wals van
Strauss, naar ik er van gelezen heb in een beoordeling van
een musicus. En dan nog die lange, oude Spaansche wals van
Chabrier: España. Die stukken staan in pianomuziek en nu met

LEES DIT!

Model No. 45 (Hsd.)

Bij briefwisseling met verpleegden en gevangenen moeten de naam en voornaam bovenaan IN den brief vermeld staan; op het adres mag de naam NIET voorkomen.

Het adres is: AAN No. 86-780

GEVANGENIS

Leeuwarden,

Ongefrankeerde brieven aan verpleegden en gevangenen worden NIET aangenomen. - POSTZEGELS en COUPONS mogen NIET worden toegezonden. - De toezending van geld geschiedt per POSTWISSEL.

De veroordeelden mogen vóór ontslag slechts in bepaalde gevallen en als regel NIET voor aankoop van kantine-artikelen over de toegezonden gelden beschikken.

ik ze over voor de harmonica naar het voorbeeld van Brox³, met de baspartij op één lijn aangeduid door de letter. Wij beiden zijn daar nu mee op de hoogte, maar ik weet er ook volstrekt niet meer van als jij, geloof dat maar gewist. Maar het is nu ook voldoende en met die kennis kan men het instrument volgens de eischen leeren bespelen. De grondbassen duid ik aan met een hoofdletter en de accoorden met kleine letters, zoo b.v.: **G** = grondbas, **g** = g-majeur, **g-m** = g-mineur, **g-s** = g-septime, **g-v.s** = g-verminderde septimeaccoord. In de baspartij van Dichter und Bauer (die hier ingewikkeld is) komen herhaaldelijk accoorden voor die aan de baszijde van de harmonica niet gevonden worden. Ook kunnen de bassen in de praktijk bijna niet genomen worden, zoo groot het klinken door elkaar over het hele basstelsel heen vanwege de vele toevallige verhoogingen en verlageningen. Welnu, het wordt dan een kwestie van "geven en nemen" en men neemt dan maar een bas of accoord van de naaste verwantschap en die in het bereik der vingers liggen. Soms echter kan men ook door verwisseling van sommige noten tusschen de **G** en **F**-stempel de naak in het reine brengen. Er is heel wat studie voor noodig zooals je weet, alvorens men een ingewikkeld muziekstuk uit piano- of orgelmusiek voor de harmonica kan bewerken. Men moet daarvoor een belangrijk deel van de Harmonische kennen.

BEZOEK. Hoogstens éénmaal in de veertien dagen nl. 's Zondags en 's Woendags, tusschen 10 en 12 en 2 en 4 uur.

Men wende zich daartoe vooraf schriftelijk tot den Directeur, onder vermelding van naam en voornaam van den bezoeker, zoomede van diens verwantschap met den te bezoeken persoon en sluite postzegel voor antwoord in.

En paar jaar geleden heb ik een 24 groote velen blanco papier aangekocht met ook een paar velen onslag. Ik heb toen 3 boekjes gemaakt van hetzelfde formaat als de leerboeken van Broek; de lijnen er met een trekpennetje op getrokken (wat een enorm stuk werk was!), de G-schutbl er voor geplaatst met de acculade, en nu heb ik prachtig muziekpapier om daarin de mooiste muzieknummers met zwarte oostindische inkt in over te schrijven, en noodende krijg ik een mooie verzameling op den duur. Ook dat stukje van jou krijg er een ereplaats in, want men hoort zelden mooier wijs dan dat. Ik heb echter al verscheiden van dat soort liederen die als orgelmusiek gespeeld worden, o. a.: Voorjaarsnacht, van Fr. Schubert; De Lindeboom, van dezelfde componist; Aan het Meer, van Rob. Schumann; Voorjaarsgroet, van dezelfde; Ghaimwee (ja, ik weet er van!...), Fr. W. Berner; Avondlied, Fr. Otto, enz.

Ma Dook jong, de brief is al haast vol, ik moet er dus mee eindigen. Het beste, hoor! en ik hoop dat je nog lange jaren op de harmonica moogt spelen, want zie, dat is het leven! Is't waar of niet? Ook ik heb nog een kleine kans, want zoolang er leven is is er hoop nitwaar. Dus meer niet ongerust: Het Leven is sterker dan de dood zoolang het het lijden verdraagt. Men moet dus zover niet capituleren.

Verder de groeten aan de vrouw en je oude moeder; de kinderen die kennen mij toch niet. Je kamerant G. Wijkstid.